

CUPRINS

ISTORIE MEDIE

Vasile MĂRCULEȚ CONSIDERAȚII ASUPRA UNOR ASPECTE ALE LEGĂTURILOR VOIEVODATULUI ARDELEAN CU IMPERIUL BIZANTIN (MIJLOCUL SEC. X-ÎNCEPUTUL SEC. XI) • CONSIDERATIONS UPON SOME ASPECTS REGARDING THE RELATIONS BETWEEN THE TRANSYLVANIAN PRINCIPALITY AND THE BYZANTINE EMPIRE (BY THE MIDDLE OF THE 10 TH CENTURY-THE BEGINNING OF THE 11 TH CENTURY).....	11
Constantin ȘERBAN UNDE ȘI CÂND AU HOTĂRĂȚ IMPERIALII PIEIREA LUI MIHAI VITEAZUL? • WHERE AND WHEN DID THE IMPERIALISTS DECIDE MIHAI VITEAZUL'S DEATH?	23
Alexandru PORȚEANU ȘTEFAN CEL MARE ÎN CONȘTIINȚA ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA • STEPHEN THE GREAT IN THE CONSCIENCE OF THE ROMANIANS IN TRANSYLVANIA	29
Valer HOSSU COMANDANTUL GRIGOR PINTEA (LA 300 DE ANI DE LA MOARTE) • LE COMMANDANT – GRIGOR PINTEA (300 ANS DEPUIS SA MORT).....	35
Lidia GROSS CONFREERIA ROZARULUI BISTRIȚA • THE RELIGIOUS BROTHERHOOD BISTRIȚA	39

ISTORIE MODERNĂ

Dorel MAN MANUSCRISE DIN „FONDUL ȘAGUNA“ • MANUSCRITS DU « FOND ȘAGUNA ». 47	
Maria-Cristina PLOSCĂ PROCESELE URBARIALE ȘI REGLEMENTAREA SITUAȚIEI TERENURILOR IOBĂGEȘTI ÎN COMITATUL HUNEDOARA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA • URBARIAL TRIALS AND REGULATION OF PEASANT LAND SITUATION IN HUNEDOARA COUNTY IN THE SECOND HALF OF THE 19 TH CENTURY	53
Paula VIRAG ASPECTE ALE MIGRAȚIEI POPULAȚIEI DIN COMITATUL SATU MARE ÎN AMERICA DE NORD (1899-1913) • A FEW ASPECTS OF MIGRATION OF POPULATION FROM SATU MARE COUNTY TO NORTH AMERICA (1899-1913)	61
Alexandru PORȚEANU TRAGEDIA DE LA ALEȘD DIN 24 APRILIE 1904 ȘI REZONANȚA EI ÎN VECHIUL REGAT AL ROMÂNIEI • THE 24 APRIL 1904 TRAGEDY OF ALEȘD AND ITS ECHO IN THE OLD KINGDOM OF ROMANIA	71

Ioan MUSCA
DOCUMENTE PRIVIND ACTIVITATEA DESPĂRȚĂMÂNTULUI SĂLĂJEAN AL
ASTREI (1905-1907) • DOCUMENTS REGARDING THE SALAJ PARTITIONING OF
ASTRA (1905 – 1907)..... 83

Voichița BIȚU
MEMORIA DOCUMENTELOR BIBLIOTECII ASTRA: IULIU MANTU –
CORESPONDENȚĂ • THE MEMORY OF THE DOCUMENTS AT ASTRA LIBRARY:
IULIU MANIU – THE CORRESPONDENCE 147

Ioan MUSCA
DOCUMENTE PRIVIND ACTIVITATEA DESPĂRȚĂMÂNTULUI SĂLĂJEAN AL
ASTREI (1908-1910) • DOCUMENTS REGARDING THE ACTIVITY OF SALAJ
PARTITIONING OF ASTRA (1908-1910) 167

ISTORIE CONTEMPORANĂ

Marin POP
CONSIDERAȚII PRIVIND VIAȚA ȘI ACTIVITATEA LUI IOAN OSSIAN (1885-1953)
• THE LIFE AND ACTIVITY OF IOAN OSSIAN (1885-1953) 213

Liviu BOTEZAN
O COMPARAȚIE ÎNTRE DISCURSURILE ROSTITE DE VASILE GOLDIȘ ȘI IULIU
MANIU LA MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ DIN 1 DECEMBRIE 1918 DE LA
ALBA IULIA • EIN VERGLEICH ZWISCHEN DEN VON VASILE GOLDIȘ UND
IULIU MANIU AM 1 DEZEMBER 1918 GEHALTENEN REDEN..... 225

Ion ZAINEA
SIBIU – PARIS 1919-1920. IULIU MANIU ÎN CORESPONDENȚĂ CU ALEXANDRU
VAIDA-VOEVOD • SIBIU-PARIS (1919-1920)-IULIU MANTU'S CORRESPONDENCE
WITH ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD 237

Marin POP
ÎNFIINȚAREA BĂNCII AGRARE DIN CLUJ ȘI ACTIVITATEA EI ÎN PERIOADA
1920-1922 • THE SETTING UP OF THE AGRARIAN BANK OF CLUJ AND ITS
ACTIVITY IN THE YEARS 1920 – 1922..... 251

Ioachim LAZĂR
CONTRIBUȚIA ASTREI LA ANIVERSAREA CENTENARULUI NAȘTERII LUI
AVRAM IANCU (1924) • THE CONTRIBUTION OF ASTRA AT THE ANNIVERSARY
OF THE CENTENNIAL OF THE BIRTH OF AVRAM IANCU (1924)..... 279

Constantin I. STAN
ADUNAREA GENERALĂ A ASTREI DE LA ZALĂU (12-14 SEPTEMBRIE 1926) •
GENERAL MEETING OF ASTRA FROM ZALĂU (12th-14th SEPTEMBER 1926) 295

Virgil PANĂ
BĂNCI ROMÂNEȘTI ȘI BĂNCI MINORITARE ÎN TRANSILVANIA INTERBELICĂ •
BANQUES ROUMAINES ET BANQUES MINORITAIRES DANS LA
TRANSYLVANIE D'ENTRE LES DEUX GUERRES MONDIALES (1919 – 1938).... 307

Gabriel VASILIU
RAPORTURILE DINTRE P.N.Ț. ȘI IULIU MANIU CU CELELALTE PARTIDE
POLITICE ÎN OPINIA LUI SEXTIL PUȘCARIU • THE RELATIONS BETWEEN P.N.Ț.
AND IULIU MANIU WITH THE OTHER POLITICAL PARTIES, IN SEXTIL
PUȘCARIU'S OPINION..... 317

Marin POP
IULIU MANIU OMAGIAT DE CĂTRE SĂLĂJENI LA ÎMPLINIREA VÂRSTEI DE 60
DE ANI (1933) • HOMMAGE TO IULIU MANIU PAID BY THE PEOPLE OF SĂLAJ
COUNTY AT THE AGE OF 60 (1933)..... 323

Emil BURLACU
IULIU MANIU, MARTOR ÎN PROCESUL MAREȘALULUI ION ANTONESCU •
IULIU MANIU, ZEUGE IM PROZESS DES MARSCHALLS ION ANTONESCU 333

Ioana BURLACU
IULIU MANIU ÎN VIZIUNEA REGELUI MIHAI I – PE MARGINEA
CONVORBIRILOR PURTATE DE SCRITORUL MIRCEA CIOBANU CU MIHAI I AL
ROMÂNIEI • IULIU MANIU BETRACHTET VON KÖNIG MIHAI I – ÜBER DIE
GESPRÄCHE ZWISCHEN DEM SCHRIFTSTELLER MIRCEA CIOBANU UND
KÖNIG RUMÄNIENS, MIHAI I 341

Gabriel VASILIU
ȚINUTUL SĂLAJULUI, SUB OBSERVAȚIA PRESEI, ÎN PERIOADA GUVERNĂRII
LUI N. IORGA • SĂLAJ COUNTY, UNDER THE MASS-MEDIA OBSERVATION
DURING N. IORGA'S GOVERNMENT 345

Ioan CIOCIAN
ASPECTE PRIVIND ACTIVITATEA BISERICII ROMÂNE UNITE DIN
TRANSILVANIA. DISTRICTELE PROTOPOPIALE SILVANIA ȘI JIBOU ÎN
DECENIUL PATRU AL SECOLULUI A XX-LEA • ASPECTS REGARDING THE
CHURCH UNIATE WITH ROME ON THE 4TH DECADE OF 20TH CENTURY 349

Vasile T. CIUBĂNCAN
ROMÂNIA 1940-1945 – PIERDERILE ECONOMICE •
ROMÂNIA 1940-1945 – ECONOMICS LOSS 369

Dorin-Ioan RUS, Etelka SZÁBO, Arthur SZÁBO
LISTA SOLDAȚILOR DIN REGIMENTUL 22 TÂRGU-MUREȘ DECORAȚI DUPĂ
BĂTĂLIA DE LA ASIAGO • DIE LISTE DER NACH DER ASIAGOSCHLACHT
DEKORIERTEN SOLDATEN DES INFANTERIEREGIMENTS NR. 22 TÂRGU-
MUREȘ..... 377

Călin SABOU, Mihaela SABOU
ASPECTE PRIVIND MIȘCAREA LEGIONARĂ DIN SĂLAJ ÎN PERIOADA 1945-1947
• APECTS REGARDING THE IRON GUARD MOVEMENT FROM SĂLAJ DURING
1945 – 1947 397

Ion ZAINEA
CAMPANIA DE PURIFICARE A ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE DIN JUDEȚELE
BIHOR, MARAMUREȘ, SATU MARE ȘI SĂLAJ ÎN VEDEREA ALEGERILOR DIN
TOAMNA ANULUI 1946 • PURIFICATION CAMPAIGN OF THE PUBLIC
ADMINISTRATIONS FROM THE COUNTIES OF BIHOR, MARAMUREȘ, SATU
MARE, AND SĂLAJ, FOR THE ELECTIONS OF THE FALL OF 1946..... 415

Ilie GHERHEȘ, Doina GHERHEȘ RAPOARTELE PREOȚILOR GRECO-CATOLICI DESPRE RETRAGEREA TRUPELOR GERMANO-UNGARE, RESPECTIV INTRAREA SUBUNITĂȚILOR ARMATEI ROȘII ÎN MARAMUREȘ ȘI ASUPRA „REGIMULUI ODOVICIUC” • GREEK-CATHOLIC PRIESTS' REPORTS ON RETREATING OF GERMAN- HUNGARIAN TROOPS, ENTERING RED ARMY SUBUNITS IN MARAMUREȘ RESPECTIVELY, AND ON „ODOVICIUC REGIMEN”	429
--	-----

Nicolae BULAT OAMENILOR NOI DE LA OAMENI VECHI • TO NEW PEOPLE FROM THE OLD ONES	451
--	-----

Lucia POP UN PATRIMONIU DE EXCEPȚIE VALORIFICAT ÎN EXPOZIȚIA DE ISTORIE A MINERITULUI • THE HISTORY OF MINING FROM MARAMUREȘ.....	459
---	-----

ISTORIA CULTURII. CARTE VECHĂ

Cătălina VELCULESCU „NEBUNI ÎNTRU HRISTOS“ ÎN PRELUCRĂRI OCCIDENTALE ȘI POSIBILE ECOURI TRANSILVANE • „NARREN IN CHRISTO“ IN WESTLICHEN VERARBEITUNGEN UND MÖGLICHE SIEBENBÜRGICHE WIEDERSPIEGELUNGEN	471
---	-----

Ileana STĂNCULESCU DOUĂ IMAGINI ALE TRANSILVANIEI ÎN GEOGRAFIA LUI BOTERO ȘI TRADUCEREA ROMÂNEASCĂ • TWO PICTURES OF TRANSYLVANIA IN BOTERO GEOGRAPHY AND ROMANIAN TRANSLATION.....	489
--	-----

Elena MUSCA DOCUMENTUL SCRIS – IZVOR ISTORIC ȘI DE ARTĂ • THE WRITTEN DOCUMENT – HISTORIC AND ART SOURCE.....	497
---	-----

Liviu BORDAȘ MEMORIILE ORIENTALE ALE LUI JOHANN MARTIN HONIGBERGER: POSTERITATE ISTORICĂ ȘI ACTUALITATE FICTIONALĂ • J. M. HONIGBERGER'S TRAVELBOOK IN ASIA, BETWEEN HISTORIOGRAPHY AND FICTION	507
---	-----

Ioan OROS CONSIDERAȚII PRELIMINARE LA UN CATALOG CUPRINZÂND CARTEA VECHĂ DIN COLECȚIILE MUZEULUI - EXEMPLARELE PROPUSE PENTRU CLASARE ÎN CATEGORIA „TEZAU” • CONSIDERATIONS PRELIMINAIRES SUR L'UN CATALOGUE COMPRENAND LE LIVRE ANCIEN DE COLLECTIONS AU MUSEE - LES EXEMPLAIRES PROPOSES POUR ETRE CLASSES EN CATEGORIE JURIDIQUE „TRESOR”	533
--	-----

Silviu BORS, Florentin-Dan PĂUN, Ramona SCHIAU BIBLIOTECI ROMÂNEȘTI ÎN SECOLUL AL XIX-LEA • ROMANIAN LIBRARIES IN THE 19 TH CENTURY	559
--	-----

Pamfil BILȚIU NICOLAE IORGA ȘI MARAMUREȘUL • NICOLAE IORGA AND MARAMUREȘ .	583
---	-----

Gheorghe ȘISESTEAN, Solica ȘISESTEAN
ROMÂNII DIN HAJDU-BIHAR. STRATEGII MARITALE ȘI RECONSTRUCȚII
IDENTITARE • LES ROUMAINS DE HAJDU-BIHAR (HONGRIE). STRATEGIES
MARITALES ET RECONSTRUCTIONS IDENTITAIRES 601

Florin Emilian POPA
STAREA AGRICULTURII ROMÂNEȘTI, EVOLUȚII ȘI PERSPECTIVE • THE STATE
OF THE ROMANIAN AGRICULTURE, EVOLUTIONS AND PERSPECTIVES 657

Monica ȘISESTEAN, Monica VASILE
TRADIȚIE, MODERNITATE ȘI CONTINUITATE ÎN OBȘTILE VRÂNCENE •
TRADITION, CONTINUITY AND MODERNITY IN THE COLLECTIVE PROPERTY
FORM OF THE REGION OF VRANCEA, ROMANIA 681

Liviu BORDAȘ
ETNOLOGIE ȘI ORIENTALISM ROMANTIC ÎN NOILE STATE ITALIA ȘI
ROMÂNIA: ANGELO DE GUBERNATIS, DORA D'ISTRIA ȘI SAVANȚII ROMÂNI
ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIX • ETHNOLOGY AND ROMANTIC
ORIENTALISM IN THE NEWLY FORMED STATES OF ITALY AND ROMANIA
ANGELO DE GUBERNATIS, DORA D'ISTRIA AND THE ROMANIAN SCHOLARS
OF THE SECOND HALF OF 19TH CENTURY 695

Ioan Augustin GOIA
CONSIDERAȚII PRIVIND AMBIANȚA SOCIAL-ECONOMICĂ DINTR-O ZONĂ
POPULATĂ PRIN SISTEMUL „MUTĂTURILOR”: PLATOUL GHEȚARI, MUNȚII
APUSENI • BETRACHTUNGEN ZUM SOZIAL-ÖKONOMISCHEN MILIEU IN EINER
GEGEND, DIE DURCH DAS SYSTEM DER *MUTĂTURI* BESIEDELT WURDE: DAS
GHEȚARI-PLATEAU, APUSENIGEBIRGE (WESTKARPATEN)..... 717

Maria CIOICA
DATINI CULTURAL CREȘTINE, ÎN VIAȚA MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ A
MOȘILOR • CHRISTIAN CULTURAL TRADITIONS, IN THE DEADS' MATERIAL
AND SPIRITUAL LIFE 727

Mihai DĂNCUȘ
OBICEIURI DE ÎNMORMÂNTARE ÎN CUHEA LUI BOGDAN I •
FUNERAL CUSTOMS IN BOGDAN I'S CUHEA..... 731

Corina BEJINARIU
FORME SINCRETICE ALE DISCURSULUI FUNEBRU – VERȘURILE SAU
„CÂNTĂRILE” LA MORȚI • SINCRETIC FORMS OF THE FUNERARY SPEECH –
LYRICS OR SONGS FOR THE DEAD 745

Olimpia MUREȘAN, Ioana GHILA
O VECHIE FORMĂ DE MANIFESTARE RELIGIOASĂ – PELERINAJUL
(MĂNĂSTIRILE DIN SĂLAJ) • AN OLD FORM OF RELIGIOUS MANIFESTATION –
PILGRIMAGE (MONASTERIES OF SĂLAJ)..... 759

Pamfil BILȚIU
KÁDAR JÓZSEF ȘI CULTURA POPULARĂ •
KADAR JOZSEF'S FOLKLORE AND ETHNOGRAPHICAL ACTIVITY 769

Simona MUNTEANU, Ioan TOȘA CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA ALIMENTAȚIEI TRADIȚIONALE ALIMENTAȚIA DE POST LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA • CONTRIBUTIONS À LA CONNAISSANCE DE L'ALIMENTATION TRADITIONNELLE. L'ALIMENTATION TRADITIONNELLE DE JEÛNE À LA FIN DU XIX ^E SIECLE.....	777
Carmen BRAICA, Ioan TOȘA ALIMENTAȚIA DE DULCE ÎN SATUL ROMÂNESC DE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX • L'ALIMENTATION INTERDITE PENDANT LE JEÛNE DANS LE VILLAGE ROUMAIN AU DÉBUT DU XX ^E SIÈCLE.....	793
Maria LOBONȚ PUȘCAȘ MUZEUL SĂTESC – O POARTĂ SPRE VIITOR • VILLAGE MUSEUM – A GATE TO FUTURE	805
Camelia BURGHELE COLECȚIA DE PIESE ETNOGRAFICE DE LA MESEȘENII DE SUS • COLLECTION OF ETHNOGRAPHIC PIECES FROM MESEȘENII DE SUS.....	809
Doina COCIȘ ȚESĂTURILE DE INTERIOR – ARTĂ ȘI MEȘTEȘUG • INTERIOR TEXTURES – ART AND CRAFTSMANSHIP	823
Janeta CIOCAN, Paulina MEZEI PROIECTUL „CĂSUȚA POVEȘTIILOR”; TEMA: „TRADIȚII ȘI OBICEIURI FOLCLORICE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ” • THE PROJECT „CĂSUȚA POVEȘTIILOR”; THEME: 'TRADITIONS AND FOLK CUSTOMS FROM MARAMURES COUNTY'	835
Gheorghe CHENDE-ROMAN CÂTEVA ASPECTE DIN TOPONIMIA SĂLAJULUI • SOME ASPECTS OF SĂLAJ TOPONIMY	843
Paula VIRAG DEVOȚIUNEA POPULARĂ FAȚĂ DE FECIOARA MARIA ÎN TRANSILVANIA SECOLELOR XVIII-XIX • POPULAR DEVOTION TO VIRGIN MARY IN TRANSYLVANIA, 18 TH -19 TH CENTURIES.....	859
Simion NEAGA PRIMA PERIOADĂ DE CREAȚIE A ARTISTULUI IOAN SIMA • THE FIRST CREATION PERIOD OF THE ARTIST IOAN SIMA.....	873